

Naplójegyzetek XXIX.

Jézus a keresztút kapujában

Nagyböjti pénteken elkísérjük Jézust a legfájdalmasabb útra, a keresztútra. Alkalmunk van vele együtt végigjárni ezt a megszentelt, végzetes utat, alkalmunk van cirenei Simon példájára együtt vinni vele a keresztet. Alkalmunk van végiggondolni, hogy vajon miként élte át Megváltónk a keresztthordozás stációit. Mit érzett például, amikor Pilátus kivezette őt az összegyűlt tömeg elé, és megnevezte: „Íme, az ember!” Mindannyiunkat érint ez a szó, a nevünk, az Isten képe és hasonlatosságára teremtett élőlény neve ez. Pilátus akaratlanul, de örök érvényűen mutatja be őt, aki a bűnt kivéve mindenben egy volt velünk. Jézus a Teremtő szándéka szerinti ember volt, akit nem sebeztek meg a bűnök: sem az Istennel szembeni engedetlenség bűne, amelyet az első emberpár követett el, sem a testvérgyilkosság bűne, amellyel fiuk, Káin vétkezett. Pilátus mintaként állítja mindannyiunk elé a megvádolt Jézust, az összegyűlt tömeg mégis „feszítsd meg!”-et kiált, és a vesztét követeli. Ez a tömeg nem azonos azzal, amely virágvasárnap, Jeruzsálemben érkezésekor ujjongva fogadta, pálmájakat lengetve, ruháját elébe terítve ünnepelte, amely királlyá akarta tenni őt. A helytartó palotája előtti tömeget a vesztére fölesküdtöt vetélytársak, a főpapok és írástudók toborozták, mert tudták, hogy ezekben az órákban pecsételődik meg Jézus sorsa. Azzal adták át őt a római helytartónak, hogy a császár ellen lázítja a népet, és halálra ítéletét, mielőbbi kivégzését követelték. De tudták, hogy húsvét előestéjén a helytartó szabadon bocsáthat egy rabot, és nem akarták, hogy ez a szabadon bocsátott rab Jézus legyen. Borralalót nyomtak a felfogadott emberek markába, hogy Barabás elengedését és az ő megfeszítését követeljék.

Jézus szűkszavúan felelget Pilátus kérdéseire: „Arra születtem, s azért jöttem a világba,

hogy tanúságot tegyek az igazságról. Aki az igazságból való, hallgat szavamra.” Az igazsággal meghasonlott, világhódító Róma helytartója megkérdi tőle: „Mi az igazság?” Pilátus feleségétől üzenetet kapott: álmában sokat szenvedett Jézus miatt. Inti férjét, hogy ne vegyen részt a megölésében. A helytartó szívesen élne a szokásjog nyújtotta lehetőséggel, hogy az ünnep tiszteletére szabadon bocsássa Jézust. De a tömeg a Róma ellen lázadó, gyilkos Barabás szabadon bocsátását követeli. Pilátus – mintha az egész emberiség színe előtt cselekednék – vizet hozat, és az egybegyűltek szeme láttára megmossa a kezét: „Ennek az igaz embernek vére ontásában én ártatlan vagyok. Ti lássátok!”

Jézus tudja, hogy ha Barabást kiengedik, az elfut, mint a gyík, eltűnik, nem fogják el soha többé. De ha Pilátus őt szabadon engedné, újból köré gyűlnének hívei, diadalmenetben kísérenk mindenhová, és ő szokása szerint hirdetné nekik az örömhírt, és begyógyítaná sebeiket. A főpapok pedig ezt látva ismét megvádolnák, hogy lázadást szít, tömegeket toboroz, hogy királlyá tegyék, és újra elfogatnák őt, de most már a tanítványokkal együtt. Már nem engednék el őket sem, és akkor nem teljesedhet be az írás szava, hogy senkit sem veszített el azok közül, akiket az Úr neki adott. Jézus nem érez csalódottságot, amikor Barabás szabadul. Tudja, hogy mi vár rá, de azt is, hogy ennek így kell történnie. Az égre emeli tekintetét, és imádkozik: „Atyám, elérkezett az óra. Dicsőítsd meg Fiadat, hogy Fiad is megdicsőítsen téged.”

A virtuális valóságról

A virtuális valóság létrejöttét többnyire a modern technikához kötjük, amely segítségével lehetségessé vált a valósághoz megtévesztésig hasonló látszatvalóság létrehozása filmekben,

televíziós adásokban vagy az interneten. Eredete azonban jóval megelőzi a modern kor adottságait, egy sokkal korábbi találmányhoz, a beszédhez köthető. Pontosabban a meghamisított valóságról szóló beszédhez, a hazugsághoz. A hazugság veszélyeit már régóta ismeri az emberiség, számos irodalmi és színpadi mű témája, van, amikor csak nevetésre ingerel, máskor tragédiák okozója. E témakörben sokat idézett ókori szerző Jakab apostol, aki Jézus rokona és tanítványa volt, és aki levelében fölhívja a keresztények figyelmét a beszéd, ezen belül is a hamis beszéd veszélyeire. Idézem: „...a nyelv is milyen kicsiny testrészt, mégis nagy dolgokkal kérkedik. [...] Olyan a nyelv a tagjaink között, hogy egész testünket beszennyezheti, és lángba boríthatja egész életünket, miközben maga is lángba borul a gyehenna tüzétől. Mindenfajta vadállat és madár, csúszómászó és tengeri állat megszelídíthető: meg is szelídíti az ember; a nyelvet azonban az emberek közül senki sem tudja megszelídíteni, fékezhetetlenül gonosz az, telve van halálos méreggel” (Jakab 3:5–3:8). „Ha [...] keserű irigység és viszálykodás van a szívetekben, ne kérkedjétek, és ne hazudjatok az igazsággal szemben” (Jakab 3:14).

Ez a kétezer éves figyelmeztetés szinte mindent tartalmaz már a hazugság és a hazugságokból szerkesztett, de valóságosnak tűnő világ veszedelmes voltáról. A „ne hazudjatok az igazsággal szemben” kifejezés arra figyelmeztet, ami a virtuális valóság legnagyobb veszélye, szemben áll az igazsággal, mert képes elfedni azt. Míg a valóság megismerése érvényes, használható ismereteket ad, a virtuális valóság legtöbbször érvénytelen ismereteket nyújt, egyoldalú és felszínes, létrehozói érdekei mentén félretájékoztató.

A virtuális valóság gyártói legtöbbször a művészetek – például a szépirodalom, a színház- és filmművészet – eszközeit használják. De amíg a művészetek célja a világ lényegének feltárása, felmutatása, a virtuális valóságot manapság üzleti célból hozzák létre, valami aktuális eladnivalót: ideológiákat, politikai erőket vagy termékeket hivatott népszerűsíteni. Hatalmát a tudományos és technikai fejlődés biztosítja, azáltal, hogy a műholdakról azonos időben az egész világra szétsugározzák, képes – időlegesen – legyőzni

a valóságot, széles körben elfogadtatni hazug látszatokat. Ma már szinte az egész emberiség a virtuális valóság fogyasztója, a nemzetközi „tudatipar” rádiós, tévés és világhálós termékein él. Egyre jellemzőbb, hogy csak annyit tudunk a világról, amennyit ezek közvetítenek. Egész nap a kezünk ügyében tartjuk az okostelefont, követjük a Facebookon és más internetes felületeken a népszerű sztárokról vagy az ismerőseinkről szóló pletykákat/bejegyzéseket, a róluk és általuk készített fotókat, videókat. A saját életünkben is hírfolyamot gyártunk, szelfiket teszünk közzé valós vagy kitalált eseményeinkről. A képernyőkhöz tapadva pazaroljuk el a mindennapi feladataink elvégzéséhez szükséges időt is. Abban a hamis hitben élünk, hogy nem a tényleges események, nem életünk szereplői az igazán fontosak, hanem ez a hazugságvilág: bármennyi időbe kerül is, nem akarunk róla lemaradni. A kíváncsiság, a bennfentesség vágya mintha erősebb lenne a családtagok, barátok iránti szeretetnél, a gyermekeink iránti felelősségérzetnél is.

Ezért kellene visszafordulni erről az útról: komoly elhatározással visszatérni a valósághoz, a saját életünkhöz, a családjunkhoz, a hitünkhöz, a természeti környezetünkhöz. Isten segítségével nem lenne lehetetlen, őszintén szembe kellene néznünk ezzel a minden korosztályban – gyerekek, fiatalok és idősebbek között – egyaránt terjedő szenvedélybetegséggel: a virtuális valóság felértékelésével, a képernyőfüggőséggel. Még mielőtt véglegesen elsorvasztaná emberi kapcsolatainkat, és elmulasztaná miatta saját lehetőségeinket. Egyetlen életünket.

A legfőbb parancs

Gépkocsival álltam a jelzőlámpa előtt, várva, hogy pirosról zöldre váltson. Elöttem húzódott a Dózsa György utat keresztező, narancssárgával felfestett biciklisáv és mellette a hagyományos gyalogosátkelő, a zebra fehér csíkjai. A kerékpársávban a Műcsarnok felől gyors iramban fiatal férfi érkezett biciklijén. Vele szemben, az Andrassy út felől, szintén a kerékpársávban pedig egy szemlátomást külföldi gyalogos sétált nagy lelki nyugalommal. Turista, diplomata vagy művész? A kerékpársáv elég széles lett volna

ahhoz, hogy ütközés nélkül elhaladhasanak egymás mellett, de a biciklis arcán látszott, hogy felháborítja a vele szemben sétáló gyalogos. Egy kicsit sem lassított, sőt nekifeszülve, egyre gyorsabban közeledett, és éppen előttem nekivezette a biciklikormány kinyúló szárát a férfi jobb karjának. Hallható volt az ütközésük, lendülete magával rántotta a gyalogost, de a kerékpáros, mintha észre sem vette volna ezt, fékezés és elnézés kérése nélkül továbbhajtott. A külföldi fiatalember a rántástól megpördült, de nem került a földre, sikerült visszanyernie egyensúlyát. Hosszan bámult az elrobogó biciklista után. Amikor visszafordult, megdöbbenést tükrözött az arca. Látszott, nem érti, hogy miért ütközött neki a kerékpáros. Nem fogta fel, hogy rossz helyen sétál, nem lépett át a mellette húzódó zebrára, hogy elkerüljön egy esetleges újabb balesetet. Nem tudom, honnan érkezhettek a magyar főváros szívébe. Elegáns öltözetéből, feldúltan, tanácstalanul is szimpatikus arcvonásaiból arra következtettem, hogy a világban jártas, gondolkodó ember, aki nem rázza öklét merénylője után, kiabálni, netán káromkodni sem kezd. Karját fájdalmasan tapogatva továbbindult a Hősök terére, a Múcsarnok és történelmünk nagyjainak monumentális emlékműve felé.

Feltett neki az élet egy kérdést, amire nem volt felkészülve, és amire nem tudta a választ. És vajon mi tudjuk-e? Tudjuk-e, hogy miért képzeli rollerral, biciklivel, motorral vagy gépkocsival közlekedő honfitársaink jelentős része, hogy az úttesten a zebra az egyetlen hely, ahol a gya-

logost nem szabad elütni? Miért nem tudjuk mindannyian, hogy embertársunkat sehol sem szabad elgázolni? Közlekedjen bár a legalkalmatlanabb helyen, bukkanjon fel a legrosszabbkor, a vérünkbe oltott, ősi parancs az, hogy a vele való összeütközést el kell kerülnünk. Akkor is figyelniünk kell biztonságára, ha ő nem figyel rá. Ha gyermeki könnyelműsége, tájékozatlansága vagy egyéb fogyatékosága, befolyásoltsága miatt nem képes rá.

Tudjuk, hogy Magyarországon már több évtizede eltörölték a halálbüntetést. Ennek megfelelően a Közúti Rendelkezések Egységes Szabályozása, azaz a KRESZ sem tartalmaz olyan kitételt, hogy a szabálytalanul közlekedők megérdemlik tettük azonnali, végzetes megtorlását.

Mozgásban lévő járműveinken utazva akkor is történnek súlyos balesetek, ha a legteljesebb odaadással igyekszünk elkerülni őket. Mennyivel inkább bekövetkezhet a tragédia, ha azt képzeljük, hogy jogunk van megbüntetni az ügyetlenül, figyelmetlenül, szabálytalanul közlekedőket! A „ne ölj!” életünk egyik legfőbb parancsa, amelyet nemcsak a zebrán, de az úttesten, sőt, a földgolyó minden négyzetcentiméterén komolyan kell venni. Amelyet nem ír felül semmi, amelyet semmilyen érdemünkre vagy helyzeti előnyünkre tekintettel nem mellőzhetünk. Úgy kell vigyáznunk a másik ember életére is, mint a sajátunkra! Akkor is, ha rossz helyen lábatlankodik, akkor is, ha a mienknél sokkal gyengébb és öregebb járművet vezet az illető, akkor is, ha úgy tűnik, hogy a KRESZ szabályairól még sohasem hallott.

Az Élet körforgása